

Suðurøkið einki fast samband í bræði?

John í Skemmuni

Í hesum døgum er nógv prát um Skálafjarðartunnilin og verður nevnt, at koyrandi verður gjøgnum hann um 6-8 ár, og kemur hetta tá at knýta mið- og norðara partin av Føroyum upp aftur betri saman.

Umráðandi er, at hesin tunnil verður privatur, verður lagt áherðsla á, tí “verður Skálafjarðartunnulin ikki privatur, verður einki fast samband tann vegin í bræði”. (citát eftir Kára P. Højgaard, sambært útvarpinum).

Suðurøkið - um 30 ár.

Síðan verður sagt, at farið skal verða undir tunnil til Sandoynna, og merkir hetta so helst, at koyrandi verður ikki til Sands fyrr enn um eini 12-15 ár.

So kemur tað kanska upp á tal at gera tunnil til Suður oynna. Og eftir hesari rað fylgju verður møguliga koyr andi hagar um eini 25-30 ár?

Ikki koyrandi til Sand oynna í bræði?

Men, hvussu ber tað til, at

tað er í lagi, at ikki verður koyr andi til Sandoynna í bræði – og síðan til Suðuroynna, hesi øki, ið einki fast samband hava frammanundan?

Og, hvussu ber tað til, at tað er í lagi, at Skálafjarðar tunnulin skal raðfestast fram um Sandoyartunnulin, sjálvt um Eysturoyggin hevur havt fast samband síðan í 1970-un um, Vágoyggin síðan 2002 og Norðoyggjar síðan 2006?

Mið-og norðurøkið eru knýtt saman!

Veruleikin í dag er, at áður nevndu øki norðanfyri eru knýtt saman við tunlum, byrgingum og brúm. Tað er koyrandi allar tíðir av sam døgnum til hesi økini, so hví skal ein undirsjóvartunnil fyrst gerast afturat til hesi øki, ið frammanundan hava fast samband?

Hvat er hetta fyri hugs unnarháttur, ið politikarar okkara hava – teir, ið valdir eru at virka øllum landinum til frama?

Kunnu hesi økini ikki bíða, til hini økini fyrst hava fing ið sama møguleika at koyra til miðstaðarøkið og onnur øki av landinum?

Privatur ella almennur?

Tosað verður nógv um, um Skálafjarðartunnulin skal vera privatur ella almennur.

Tá tað snýr seg um vegir,

brýr og tunlar, átti eingin ivi at verið um, at tað er landið, ið tekur sær av hesum – bæði tí, sum gevur undirskot og tí sum gevur yvirskot.

Hví skal landið bert taka sær av tí, ið ikki ber seg, meðan privatur, ið enntá eru útlendingar, skulu taka sær av farleið, sum gevur yvir skot?

Tunlar fígga tunlar?

Nevnt hevur eisini verið, at orsøkin til, at Skálafjarðar tunnulin skal gerast fyrst er, at hann skal fígga Sandoyar tunnulin við yvirskoti sínum. Men, er hetta verulig hugsan, ella bara nakað, ið sagt verð ur, fyri at kyrra sandoying ar?

Hvør veit, um ikki støðan verður tann, tá Skálafjarðar tunnulin er liðugur, at tá fara tey, ið brúka hann at siga, at tey ætla sær ikki gjalda fyri Suðurøkið.

Er hetta ikki júst boð skapurin, ið vit hava hoyrt frá mongum, ið brúka hinar undirsjóvartunlarnar? – So hvat skulu vit vænta?

Suðurøkið - ein útjaðari í minst 30 ár afturat?

Um hendan raðfesting á samferðsluøkinum, sum nú fyriliggur, verður fylgd, verða Sandoyggin og Suðuroyggin uppaftur meiri afturútsigld.

Hesar oyggjar verða tá nógv minni áhugaverdar at búsetast í fyri ungdom okk

ara í mong ár aftur at.

Eru Føroyar veruliga so stórar, at vit kunnu loyva okk um lata Suðurøkið, sum er ein so stórur partur av landi num, farast soleiðis?

Fer tá ikki ein alt ov stórur partur av lítlu Føroyum at av lagast upp aftur meir í mun til restina av landinum?

Á henda hátt fer fráflyt ingin, sum vit í mong ár hava sæð í Suðurøkinum, bert at halda fram, og vit koma at missa heil ættarlið av fólki, ið annars høvdu havt møgu leika at búsett seg har.

Hvar eru Føroyar?

Tá tað snýr seg um viðurskifti ímillum lond, so vita vit, at kappast verður fyri at vera fremri og betri innan ymisk øki. – Og, alt gott um hetta, um tað verður gjørt við virð ing fyri øðrum og á rættan hátt.

Men, tað løgna er, at eisini innanhýsis í londum er kapp ing ímillum økir, sum mang an viðførir, at eitt øki hev ar seg upp um onnur, uttan at lagt verður so nógv í, um onnur øki í sama landi ikki klára seg ella fáa somu møgu leikar.

Tí spyrji eg, um Suðurøkið ikki eisini eru Føroyar? Og, eiga ikki allir føroyingar allar Føroyar? Eiga tey, ið bógva norðan fyri Skopunarfjørð ikki eisini Føroyar sunnan fyri, eins væl og vit sunnan

fyri eiga Føroyar norðan fyri?

Tá ein partur av landinum hevur fingið fast samband, eiga vit so ikki øll at arbeiða fyri, at restin so skjótt sum møguligt skal fáa sama møgu leika?

Eg undrist!

Eg má siga, at eg undrist á mong teirra, ið ganga undan í landi okkara, sum ikki hugsa um allar Føroyar og virka fyri øllum landinum sum heild, men bert virka fyri sín um øki.

Eisini undrist eg á, at Suðuroyarpolitikarar ikki hava staðið saman við sand oyingum í tunnilmálinum. – Tað hevði kanska longu verið koyrandi til Sandoynna, um so hevði verið!

Tað skuldi ikki verið nakar ivi, hvørki hjá Suður oyarpolitikarum ella øllum hinum politikarum okkara, hvar teir so bógva, at tað eigur at verða farið undir Sandoyartunnulin beinan vegin.

Ella – eru sandoyingar og suðuroyingar ikki verdir tær milliardir, ið tað kostar at fara undir fast samband suðureftir?

Nakað, sum eg helst ongan tíð komi at uppliva!

Tá eg havi lagt hesar hugsanir fram, so veit eg væl, at eg sjálvur helst ongantið komi at uppliva fast samband

til Suðuroynna, tá hugsað verður um tær prioriteringar, ið nú verða gjørdar á sam ferðsluøkinum.

Tó, so vil eg leggja dent á, at egi ómetaliga takksamur fyri tann framburð, sum øll um landi okkara hevur ver ið fyri, tá vit hugsa um øldir nar frammanundan, ið vóru so kargar og tungar fyri for fedrar okkara.

Eg eri góður við alt land okkara og eri Gudi takksamur fyri, at mær untist at liva í einum tíðarskeiði við so góð um umstøðum, sum vit hava her á landi.

Eg ynskti bara at leggja hesar tankar fram í sambandi við kjakið um tunlar, at vit ansa eftir, at vit ikki, eins og vit tíverri mangan gera í øðr um viðurskiftum, bert hugsa um okkara egna øki.

Nei, latið okkum saman ar beiða miðvíst soleiðis, at allir føroyingar so skjótt sum gjør ligt fáa somu samferðslumøg uleikar.

Fylgið lívfrøðiligu ráðgevingini

Marita Rasmussen

Stjóri

Løgtingið skal nú áseta fiski dagar fyri næsta ár og Føroya Arbeidsgevarafelag mælir til, at Løgtingið fylgir ráðgev ingini frá Havstovuni.

Føroyar eiga ríkar botn fiskastovnar, serliga tosk, hýsu og upsa. Vegna nátturu givnar umstøður og van stýring, so eru toska- og hýsustovnarnir niðurpíndir og úrslitið er hareftir. Tað er nærum einki at fiska og fiski vinnan, sum skal liva av ser liga hýsuni og toskinum ligg ur í andaleypi.

Tað eru bert eini ráð, sum virka og tað er at lata fiska

stovnarnar fáa frið at vaksa aftur til sínar optimalu stødd ir, og síðan fiska tær nøgdir, sum teir tá kasta av sær.

Toskastovnurin við Fø oyar er nú einans umleið 25.000 tons. Optimal stovns stødd er umleið 100.000 tons. Hýsustovnurin við Føroyar er nú einans umleið 17.000 tons, meðan optimal stovnsstødd er umleið 80.000 tons.

Sjálvt um bert umleið 60% av tillutaðu fiskidøgnum eru brúktir tey seinastu árin, mælir ICES til, at vit minka talið av brúktum døgum til toskaveiðu við 69%, umframt ikki at veiða hýsu í heila tik ið.

Sjálvt um tilmælini frá ICES eru sera umfatandi, mælir Havstovan fiskimála ráðharranum og løgtingi num til at fylgja “umsiting arætlanini”, sum varð gjørd, tá Johan Dahl var fiskimála ráðharri. Umsitingarætlanin leggur upp til eina stigvísa skerjing av fiskidøgnum, sum hevur til endamáls, at

veiðutrýstið skal vera rætt í 2016. Havstovan sigur tó eisini, at støðan er serstakliga vánalig og tilmælir tí eina skerjing av brúktum døgum eftir toski og hýsu upp á 30 %.

Fiskimálaráðharrin hevur aftur í ár valt, ikki at lurta eftir serfrøðini. Hann hevur skotið upp, at fiskidagatalið fyri næsta fiskiár skal vera óbroytt.

Føroya Arbeidsgevarafelag mótmælir harðliga hesari av gerð. Føroyar mugu reka ein fiskivinnupolitikk, har lurtað verður eftir serfrøðini.

Føroya Arbeidsgevarafelag ásannar, at við munandi skerj ing av fiskidøgnum kemur fiskivinnan fyrst í eina enn størri kreppu, fyri síðani at finna eina javnvág við góð um fiskiskapi og lønsemi. Felagið er tó sannført um, at tað er alneyðugt, at vit velja eina kós, har fiskastovnarnir verða endurreistir, fyri síðani at fiska tað, sum serfrøðin metir kann veiðast úr botn

fiskastovnunum árliga.

Gera vit tað, vil veiðan eftir botnfiski gerast nógv hægri enn í dag, fiskivinnan fer aftur at vinna pening, fiskavirkini fara at fáa nógv

meir at gera og arbeiði verður til nógv fleiri hendur.

Somuleiðis vil hetta føra til, at tað almenna fær nógv meira burturúr.

Føroya Arbeidsgevarafelag

heldur, at tað ber ikki til at bíða longur, við at fremja tær neyðugu tillagingarnar av fiskiskapinum við Føroyar, sum serfrøðin mælir til.